

TÜRKÇENİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİNE YÖNELİK BİLGİ KAYNAKLARINA ERİŞİM SORUNU VE ELEKTRONİK ORTAMDA BİLGİ PAYLAŞIMI

Ahmet BURAN*
Murat ŞENGÜL**
Yavuz TANYERİ***

ÖZET

Bilgi çağı, iletişim çağı olarak nitelendirilen bu çağda, üretilen bilginin o bilgiye sahip olması gereken kişi ve kurumlarla belirli kanallar üzerinden paylaşımı önem kazanmıştır. Çünkü bilginin üretimi ve üretilen bu bilginin çeşitli iletişim kanalları yoluyla paylaşımı arttıkça, önemi ve etki alanı da hızla genişler. Günümüzün iletişim olanakları, hızla gelişen teknolojik gelişmeler sayesinde büyük bir evrim geçirmiştir. Bu gelişmeler çerçevesinde, kişilerin güç duruma düşmemeleri ve şok yaşamamaları için, kendilerini daha donanımlı bir duruma getirmeleri de önemli bir gereksinim olarak ortaya çıkmış; teknolojik gelişmelerin büyük bir hızla bilgi sistemlerine uyarlanması önem kazanmıştır.

Bu çalışmada, Türkçenin eğitimi ve öğretimi açısından elektronik ortamda bilgi paylaşımının önemine ve elektronik ortamda bilgi paylaşımının eğitim-öğretim çalışmalarına sağlayacağı katkıya değinilecektir.

Anahtar Sözcükler: Türkçenin eğitimi ve öğretimi, bilgi kaynakları, elektronik ortamda bilgi erişimi.

INFORMATION RESOURCES FOR THE PROBLEM OF ACCESS IN TURKISH TEACHING AND INFORMATION SHARING AND ELECTRONIC ENVIRONMENT

ABSTRACT

The information age, communication is described as the age in this era, the information produced should have that information sharing has become more important over the specific channels that people and institutions. Because the production of knowledge and produced the sharing of information through various communication channels increases, the importance and the domain also expands rapidly. In today's communication facilities, a big evolution thanks to the rapid technological developments have spended. With these improvements, people fall into the power situation and not have to suffer shock, they are better equipped to bring to a situation has emerged as an important requirement; technological improvements have resulted in a rapid adaptation of information systems has gained importance.

* Prof. Dr., Fırat Ü. İnsani ve Sosyal Bilimler Fak. Türk Dili ve Ed. Böl. El-mek: aburan@firat.edu.tr

** Dr., Fırat Ü. Eğt. Fak. Türkçe Eğt. Böl. El-mek: msengul2323@gmail.com

*** Fırat Ü. Eğt. Fak. Türkçe Eğt. Böl. Yüksek Lisans Öğrencisi. El-mek: yavuz.tanyeri@gmail.com

In this study, in Turkish language education and teaching the importance of sharing information in electronic form and electronic form, provided by the work of the academic contribution to the sharing of education-teaching will be discussed.

Keywords: Turkish education and teaching, information resources, access to information in electronic form.

Giriş

Günümüzün iletişim olanakları, hızlı teknolojik gelişmeler sayesinde büyük bir değişim geçirmiştir. Bu değişim ve gelişmeler çerçevesinde, kendilerini daha donanımlı bir duruma getirmeleri önemli bir gereksinim olarak ortaya çıkmış; bilgi çağı, iletişim çağı olarak nitelendirilen bu çağda, üretilen bilginin o bilgiye sahip olması gereken kişi ve kurumlarla belirli kanallar üzerinden paylaşımı ve bilgiye erişim sistemlerinin teknolojik gelişmelere uyarlanması önem kazanmıştır. Çünkü bilginin üretimi ve üretilen bu bilginin çeşitli iletişim kanalları yoluyla paylaşımı arttıkça, önemi ve etki alanı da hızla genişler.

Bilgi depolama ortamı açısından en üstün özelliklere sahip olan yapı elbette insan beynidir. İnsan beyninin bu özelliği, onu sahip olduğu bilişsel birikim sayesinde diğer canlılardan ayıran en önemli özelliktir. Yazının icadıyla birlikte, insanlar sahip oldukları bilgiyi sadece beyinlerinde saklamamış, kendileri için nesnel bilgi ortamı oluşturmuşlardır. Tonta'nın (2002) "Kültürel akümülyasyon" olarak nitelendirdiği bu durum sayesinde, dünya medeniyeti çok daha hızlı bir gelişme kaydetmiştir.

Karl Popper, "Dünya uygarlığı bir savaşla yok olup, geriye kütüphanelerde saklanan nesnel bilgi içeriği kalırsa, uygarlığı yeniden kurmak mümkündür. Halbuki bu nesnel bilgi içeriği, yani kütüphaneler yok olup, yalnızca öznel öğrenme yeteneği kalsa, çağdaş uygarlığı yeniden inşa etmek hemen hemen imkânsızdır" diyor (Aktaran: Tonta, 2002).

Hâlâ, depolama kapasitesi açısından insan beynine yaklaşan bir makine üretilmiş değildir. Ray Kurzweil'in (1999) "*The Age of Spiritual Machines: How We Will Live, Work and Think in the New Age of Intelligent Machines*" adlı kitabında bu makinenin geliştirilmesi için öngörülen erken tarih 2019'dur. Bu belki olacak, belki olmayacak; fakat kitaplar ve bilgisayar gibi optik depolama aygıtları, günlük hayatta kullanılan bilgileri, insanların karar alma sürecinin bir parçası hâline getirmede hâlâ çok önemli kolaylıklar sağlamaktadır (Tonta, 2002).

Gelişen teknoloji ve artan bilgi miktarı ile birlikte kullanıcının bilgiye istediği yerden ve kolaylıkla erişebilmesini sağlayacak yeni sistemler ortaya çıkmıştır. Bu sistemlerin en önemlilerinden biri elektronik bilgi sistemleridir. Eldeki bilginin o bilgiye ihtiyaç duyan kişiler tarafından eşit koşullarda paylaşılmasını sağlama amacıyla olan elektronik bilgi sistemleri etkin olabilmek için gelişen teknolojiyi kullanmak zorundadır (Egeli, 1995: 294).

İnsanların bilgi gereksinimleri, bilgi merkezlerinin bilgi sağlayan sistemler aracılığıyla insanların bu gereksinimlerini karşılamadaki yeterliklerini, etkili bilgi hizmetleri sunabilmek için gerekenler neler olduğu konusunda düşünceleri sonucunu doğurmuştur. Elde edilen sonuçların sadece bilgi bilimlerinin gelişerek kullanıcılara daha kaliteli bilgi hizmetleri vermesine değil, bilim dallarının ve meslek alanlarının gelişmesine de olumlu etkileri olmuştur. Benzer sonuçların değerlendirilerek hayata geçirilmesi bilgiye, bilime, bilmeye, kendini geliştirmeye ve gelecek nesillere yönelik daha faydalı sistemlerin ortaya çıkmasına katkıları sağlamıştır (Önal, 2008: 288-289).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/4 Fall 2011

Kişilerin doğrudan kullanabildiği kütüphane sistemleri, kamuya açık bilgisayar sistemleri olarak adlandırılır. Bu sistemlerdeki bilgilere erişimde zaman ve mekân sınırlaması büyük ölçüde ortadan kalkmaktadır. Kullanıcılar gereksinim duydukları bilgilere dünyanın neresinde olursa olsun doğrudan erişebilmektedirler (Wilensky, 1995: 60'tan aktaran: Tonta, 1995). Çevrimiçi kataloglar, kullanıcının arama yapabildiği uzaktan erişimli veri tabanları, bölgesel referans veri tabanları bu sistemlere örnek oluştururlar. Kamuya açık bilgisayar sistemlerinin özellikleri şunlardır (Egeli, 1995: 295):

- Yeni bilginin çok hızlı dağıtılması,
- Gerekli bilginin hızlı elde edilmesi için güçlü arama araçlarına sahip olması,
- Kullanıcının bilgiyi istediği biçimde değerlendirebileceği bilgi yönetimi ve analiz araçlarını içermesi,
- İleri aşamada bir analiz için, bilginin kullanıcının makinesine aktarılabilmesi,
- Birden çok kullanıcının aynı anda sistemin kaynaklarına erişiminin sağlanması,
- Ev, ofis ya da diğer yerlerden bilgi ve hizmete erişim olanakları sağlanması,
- Sistem kaynaklarının sürekli kullanımda olması.

Elektronik bilgi sistemleri, kamuya açık bilgisayar sistemlerinin örneklerindedir. Bu sistemler, kullanıcıların elektronik ortamdaki çeşitli kaynak ve referans materyaline erişimini sağlayan ileri arama teknikleriyle donatılmışlardır. Bu sistemlerin içinde dizinler ve özetler, tam metin referans kaynakları (kitap, sözlük, ansiklopedi vb.), tam metin makaleler, referans kaynakları dışında kalan tam metin kitaplar, tam metin gazete yayınları, sayısal veri tabanları, görsel-işitsel materyaller, hipermedya (çerçevelerin ağı olarak bilgiyi organize eden ortam) gibi materyaller yer alabilir (Egeli, 1995: 295).

Bilgi birikimle çoğaldığına göre, teknolojinin çok daha ileri boyutlara ulaşması kaçınılmazdır. Bilgi, teknolojik anlamda yükselen değer olarak 21. yüzyılın belirleyicisi olacaktır (Nair, 1997: 32). Günümüzde bilgiye erişimin sağlandığı en önemli kaynak ise internettir.

İnternet son derece hareketli bir bilgi erişim ortamıdır. İnternet aracılığıyla her gün yeni bilgi kaynakları hizmete sunulmakta, bazılarının yerleri değişmekte ya da güncelliğini yitiren bilgiler kullanımdan çekilmektedir. Yeni hizmete sunulan bu tür kaynakları keşfetmek, ortadan kaybolan ya da yeri değişen bilgi kaynaklarını izlemek, internet aracılığıyla erişilebilen bilgilerden yararlanmayı kısıtlayan etmenlerden birisidir (Tonta, 1995).

Elektronik ortamda paylaşılmak üzere hazırlanan bilgi kaynakları, onlara ulaşacak insanlara çok farklı yollarla sunulabilmektedir. Sanal ortam, çok hızlı değişen ve sık sık güncelleştirilmesi gereken dirik bir yapı olduğundan, bilgi kaynağı sunma hizmeti veren bilgi merkezleri / bilgi bankaları / sanal kütüphaneler bu konuda duyarlı olmalı ve kullanıcıları bilgiye en kısa yoldan yönlendirebilmelidirler.

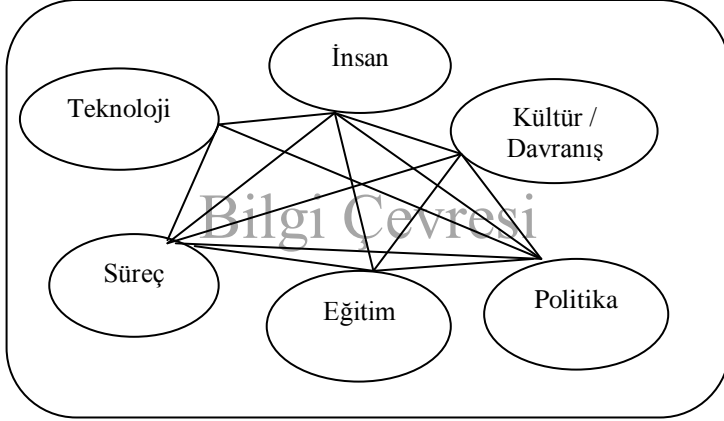
Bilgilerin büyük bir kısmının elektronik ortamda olması ve internet kullanıcılarının bu bilgilere erişiminin hızlı ve kolay olması bilimsel gelişmeler için son derece olumlu bir özellik arz eder. Ancak kütüphane dermeleri her 14 yılda bir ikiye katlanırken, internette bu oran, yılda % 300 civarında büyümeye karşılık gelmektedir. Günümüzde, internet üzerinde 550 milyar belge olduğu tahmin ediliyor. Bu kadar bilgi fazlalığı, aynı zamanda bir bilgi yüklemesine yol açıyor. Dolayısıyla da bilgi yönetimi konusu çağımızın en sıcak konulardan bir tanesi haline gelmiş durumda. Onun için, belki de okur yazarlıktan bir sonraki, aşama bilgiyi nasıl bulabileceğimizi

---

Turkish Studies

öğrenmedir. Alvin Toffler'ın (1992) dediği gibi “Geleceğin cahili okuma yazma bilmeyen değil, bilgiye nasıl erişileceğini bilmeyendir” (Aktaran: Tonta, 2002).

Bilgi çevresi, bilgi ile ilgili insanlar, süreçler, teknoloji, politika ve stratejiler, kültür ve davranışlar arasındaki çapraz ilişkiler bütününden oluşur. Bilgi çevresini oluşturan unsurlar, Tonta (1999) tarafından şu şekilde gösterilmektedir:

Birey, grup ya da örgütlerin bilgiye bakış açıları, bilgi ile ilgili tutum ve davranışları, bilgiyi kullanma biçimleri (arama, yararlanma, değiştirme, paylaşma, saklama, görmezden gelme, vs.) toplumun bilgiye bakışını ortaya koyar. “Bilginin düzenlenme biçimi çoğu zaman insanların organize edilmiş biçimini saptar ve bunun tersi de geçerlidir” (Tonta, 1999). Mooers yasasına göre; “Bilgi edinmek için katlanılan zahmet, bilgi edinmeden yaşamının zahmet ve sıkıntılarında daha fazla ise bilgi erişim sistemleri kullanılmamaya başlar.” Bu durum “Bilgi Kaynaklarına Erişim Sorunu” şeklinde kavramsallaştırılmaktadır. İyi tanımlanmamış, çok fazla ya da çok az bilgiye erişimin sağlandığı durumlarda işte bu temel paradokstan söz edilir (Tonta, 2002).

Türkçenin Eğitimi ve Öğretimine Yönelik Bilgi Kaynaklarına Erişim Sorunu

Bilgi teknolojisi, bilgi bulmak, üretmek, yaymak, süzmek, düzenlemek ve özetlemek için kullanılan araç gereçler bütünüdür. Bilgi teknolojisinin bir ürünü olan internet, zaman ve mekândan bağımsız olarak çok hızlı bir şekilde bilgiye erişimi, bu bilginin daha ucuza üretimi, dağıtımı ve depolanmasını sağlayan en önemli iletişim aracı konumundadır. İnternetteki her bilgi, kullanılabilir bilgi niteliğinde değildir. Bir çalışma disiplinine ait bilgi kaynaklarına internet üzerinden erişim, bu bilgilerin toplanması, dağıtımı, kullanımı, paylaşımı ile ilgili süreçleri kapsar. Bu da ancak o çalışma disiplini ile ilgili potansiyel bir güç olan bilgi kaynakları ile ilgili bilgi yönetim stratejileri geliştirilerek yapılabilir.

Giderek daha fazla bilginin elektronik olarak edinilmesi, elektronik bilgilerin düzenlenmesi, bu bilgilere internet aracılığıyla erişim sağlanması, bilgi arama ve bilgiye erişimin niteliğini de büyük ölçüde değiştirmeye uğratmaktadır. Elektronik bilgi kaynaklarına otomatik erişim sağlama tekniklerinde büyük çaplı gelişmeler olmasına karşın, bu gelişmeler giderek artan çoklu ortam türü elektronik bilgilerin düzenlenmesi ve kullanıma sunulması için yeterli değildir (Tonta, 1995).

Bilgisayar okur yazarlığının artması, kullanıcıların zamanlarının çoğunu kitapların arasına sıkışmaktan çok bilgisayar ve internetin başında geçirmelerini neden olmaktadır. Bu yüzden, internet gibi iletişim ağları aracılığıyla kütüphane, bilgi bankası vb. bilgi hizmetlerine erişen kullanıcılar daha gelişmiş hizmetler beklemektedirler. Bu tür kullanıcılar, belirli bir bilgi kaynağı kendi kütüphanelerinde olmadığı zaman, bu kaynağın gerekirse elektronik yollardan sağlanmasını

ve kısa zamanda kendi terminallerine aktarılmasını beklemektedirler. Bilgi merkezlerinin bu tür isteklere karşılık verebilmeleri için bilgi teknolojisinin ürünlerinden yararlanmaları ve çeşitli yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası ağlara bağlı olmaları gerekmektedir (Tonta, 1995).

Bilgileri elektronik olarak depolama maliyeti düştükçe daha fazla sayıda belge elektronik ortama aktarılmaktadır. Elektronik ortama aktarılan bu belgelere geleneksel erişim noktalarının yanı sıra (yazar adı, kitap adı gibi) daha gelişmiş tekniklerle (anahtar sözcükle arama, tam metin arama gibi) de erişim sağlanabilmektedir. Elektronik süreli yayın arşivlerinin sayısı da hızla artmaktadır. Başlangıçta süreli yayınların sadece içindekiler sayfaları ve makalelerin özetleri elektronik ortama aktararak hizmete sunulmaktaydı (CICNet ve BUBL). Son yıllarda ise yayıncılar, üniversiteler ve kütüphaneciler bilimsel süreli yayınlarda yayımlanan makaleleri elektronik olarak kullanıma sunmak amacıyla ortak projeler geliştirmektedirler (Tonta, 1995).

Dünyada yaklaşık olarak 25000 hakemli dergi bulunmaktadır. Bu dergilerin aylık, 2 aylık, 3 aylık, 4 aylık, 6 aylık ve yıllık dönemler içerisinde yayım yaptıkları düşünüldüğünde 1.000.000'u aşkın bilimsel çalışmanın bu dergilerde yer bulduğu söylenebilir. Türkiye'de ise 700 civarında bilimsel dergi bulunmaktadır. Bu dergiler içerisinde TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanına kayıtlı dergi sayısı (Eylül 2011 tarihi itibarıyla) 193'tür.

İnsanlar hâlen en iyi bilgi bulan, sınıflayan, süzen, yorumlayan ve bütünleştiren kişiler konumunda olan varlıklardır (Tonta, 2002). Ancak iş, bu bilgiyi Türkçenin eğitimi ve öğretiminde sistematik bir yapıya dönüştürme aşamasına geldiğinde, çoğumuz kendimizi alanımızla ilgili bilgi ve belgelere en iyi şekilde ulaşan bir kişi olarak görürüz.

TÜBİTAK Sosyal Bilimler Veri Tabanına kayıtlı dergilerin büyük bir çoğunluğu geçmişteki sayılarında yer alan makaleleri elektronik açık erişim ortamına aktarabilmiş değildir. Türkçenin eğitimi ve öğretimine yönelik bilimsel yayınların büyük çoğunluğu bu hakemli dergilerde yayınlanmıştır. Bu yüzden elektronik ortama aktarılan makalelere erişim mümkün iken, diğer yayınları elde edebilmek için çok fazla zaman, emek ve para harcamak gerekmektedir. Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında çalışan akademisyenlerden tutun da Türkçe öğretmenlerine, Türkçe eğitimi alanında lisans, yüksek lisans, doktora eğitimi gören öğrencilere, merak duygusuna sahip başka insanlara varıncaya kadar birçok kişi, çalışma alanları ve merak ettikleri konularla ilgili kaynaklara ulaşma noktasında çeşitli sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunları çözme işi, yine bu alanda çalışan akademisyenlere düşmektedir.

Öğrenme ve öğretme ve dolayısıyla bilgi edinimi ile ilgili süreçler eğitimle ilgili kuramların, iletişim yöntemlerinin, çeşitli araç-gereç, personel ve organizasyonlarının oluşturduğu planlı bir ortamda meydana gelir. Süreçlerin etkin bir şekilde işleyebilmesi, büyük ölçüde, insanın eğitimi ile ilgili kuramsal bilgilerin bilinçli ve amacına uygun olarak uygulamaya konmasına bağlıdır (Alkan, 1984: 39-40). Bu ise, Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili uygulamalarda, belirlenen hedeflerle teknoloji arasında işlevsel bir ilişkiler yumağının oluşturulmasını gerektirir.

Her geçen gün yaşam alanı içerisinde var olan evrensel bilgi birikimine birçok yeniliğin ekleniyor olması, Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında çalışan bireylerin, çağın koşulları içerisinde insan yaratıcılığının bütün ürünlerine uyum sağlamalarını, bu bilgi kaynaklarından yararlanıp kendilerini bu yönde geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Teknolojik gelişmeye paralel olarak bu bilgi evreninde, dil eğitimi / öğretimi faaliyetlerinin uygun bir yapıya kavuşturulmasında teknolojik araç ve gereçler sayesinde daha geniş bir yayılma alanı bulan bilginin kullanımı, daha etkin bir sonucu beraberinde getirecektir.

Sanal ortamda, Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yayımlanmış bilgi kaynaklarına erişim sağlama, bilgilendirme ve tartışma ortamı sağlamaya yönelik küçük çaplı çalışmaların olduğu gözlenmektedir:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/4 Fall 2011

<http://www.cs.bilkent.edu.tr/~guvenir/CATT/>
<http://www.dilimiz.gen.tr/>
<http://www.docnmail.com/learnmore/language/turkish.htm>
<http://eurotalk.com/en/>
<http://www.cromwell-intl.com/turkish/Index.html>
<http://www.ipl.org/youth/hello/turkish.html>
<http://www.turkdili.narod.ru/>
<http://www.turkceogretmenleri.com/>
<http://www.turkceciler.com/>
<http://www.ilkogretimturkce.com/>
<http://www.turkcedersi.gen.tr/>
<http://www.edebiyatogretmeni.net/>
<http://turkcedersi.gen.tr/>
<http://www.turkishlanguage.org/>
<http://www.turkishlanguage.org/indextr.htm>
<http://turkceogretmenleri.azbuz.com/index.jsp>
<http://www.turkceogretmenleri.net/>
<http://users.telenet.be/orientaal/links.html>
<http://turkceogretimi.com>
<http://onlineturkish.com>
<http://cali.arizona.edu/maxnet/tur>
<http://princeton.edu/~turkish/>

Yukarıda yer alan siteler ya akademik anlamda gerekli bilgiye erişime olanak sağlamamakta, ya bu bilgileri sağlamada yetersiz kalmakta ya da içeriğindeki bilgileri telif haklarına aykırı bir şekilde kullanmaktadır.

Hizmet kalitesi yönünden yukarıda sıralanan internet sitelerinden çok daha kapsamlı bir içerik sunan ÇÜTAM'da (Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırma Merkezi) Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili pek çok kaynağa ulaşmak mümkündür; ancak bu sitede sadece Türkçenin eğitimi ve öğretimiyle ilgili olmayan, Türkolojiyle ilgili birçok çalışma disiplinine ait bir içerik bulunmaktadır. Bu da “Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi” özel alanıyla ilgili olarak burada yer alan bilgilerin ve belgelerin ayıklanarak alınmasını zorlaştırmaktadır.

Genel amacı, “turkceegitimi.org”, “turkceegitimi.com”, “turkceegitimi.net”, “tubikem.org” vb. domain adresleri aracılığıyla, Türkçenin eğitimi ve öğretimine yönelik alt disiplinlerle ilgili (okuma-anlama eğitimi / öğretimi, dinleme-anlama eğitimi / öğretimi, konuşma eğitimi / öğretimi, yazma eğitimi / öğretimi, dil bilgisi eğitimi / öğretimi, ilk okuma-yazma eğitimi / öğretimi, Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme, Türkçe dersi için öğrenme eşikleri, Türkçe dersinin işleniş ile ilgili kaynaklar, Türkçe dersinde kullanılan araç gereçler, iki dilli ve çok dilli ortamda Türkçe öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, çocuk edebiyatı, dil ve iletişim, dil bilim ve dil öğretimi, Türkçenin eğitimi ve öğretimiyle ilgili olarak yapılan doktora tezleri / yüksek lisans tezleri, çalışılmakta olan doktora tezleri / yüksek lisans tezleri ile ilgili) bilgi ve elektronik kaynaklara sanal ortamda erişimi veya bağlantıyı sağlamak; Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında çalışan kişi ve kurumlara akademik açıdan daha kaliteli hizmetler sunmak, bu alanda çalışan kişi(ler) ve kurum(lar) arasında sağlam bir bilgi ve eş güdüm ağı kurmak, böylelikle, Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yapılacak çalışmalara katkıda bulunmak amaçları doğrultusunda herhangi bir üniversite bünyesinde veya bir dernek çatısı altında “TÜBİKEM (Türkçenin Eğitimi ve Öğretimine Yönelik Bilgi Kaynaklarına Erişim Merkezi)” veya buna benzer bir ad ile bir bilgi bankasının / sanal kütüphane ortamının kurulması temel ihtiyaçlardan biri olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu genel amaç doğrultusunda yürütülecek çalışmaların diğer amaçları şu şekilde sıralanabilir:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/4 Fall 2011

1- Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında çalışan kişi ve kurumların Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili makale, bildiri, tez vb. özgün bilgi kaynaklarına elektronik ortamda kolay ve hızlı erişimlerini sağlamak,

2- Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili özgün makale, bildiri, tez, ders notu vb. kaynaklar içeren elektronik veritabanı oluşturmak,

3- Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında çalışan kişi ve kurumların bu veritabanında yer alan bilgi kaynaklarından yararlanmalarını, buralardaki bilgileri yaygınlaştırmalarını sağlamak,

4- Bilgi merkezleri ile işbirliği sağlamak,

5- Uzaktan öğretim etkinliklerine katkı sağlamak,

6- Ulusal ve uluslararası bibliyografik denetim için ortam oluşturmak,

7- Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili çalışmalar yapacak kişilerin yeni fikirler edinmelerini sağlamak, bu alanda çalışan kişi(ler) ve kurum(lar) arasında sağlam bir bilgi ve eşgüdüm ağı kurmak; böylelikle, Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yapılacak çalışmalara katkıda bulunmak.

Günümüzde bilgi teknolojisinin gelişmesiyle birlikte bilgi kaynaklarına erişim olanakları farklılaşmış ve genel ağ (internet) üzerinden yapılan bilgi paylaşımları artmıştır. İnternet erişim olanaklarının artmasıyla birlikte, internet üzerinde araştırmacılara sunulan bilgi kaynaklarının kapsamı artmıştır. Bu gelişmelerle birlikte internet, elektronik ansiklopedi olma gibi bir işlev yüklenmiştir. Sanal ortamın e-kütüphane gibi hizmetler sunabilmesiyle, araştırmacıların internet üzerinden elektronik bilgi kaynaklarına ulaşma eğiliminde de artış olmuştur. Bu gelişmeler özellikle eğitsel-akademik çalışmalara farklı ortamlar sunuyor olmakla birlikte, kuşkusuz ki ciddi bir sistem desteğine gereksinim duymakta, sanal ortamda oluşturulan bilgi merkezlerinin düzenli ve güvenli olarak işleyebilmesi için altyapı açısından sağlıklı bir paylaşım ortamının oluşturulmasını gerekli kılmaktadır. Bilgi teknolojilerini kullanan kişi sayısındaki büyüme, kullanıcıların farklı isteklerinin karşılanması için genel ağ hizmetleri üzerinde geliştirme çalışmaları yapmayı gerekli kılmaktadır. Ayrıca bireyler, gelişen teknolojiyle birlikte, ağ üzerinde hizmet veren e-kütüphane gibi bilgi merkezlerinden daha gelişmiş olanaklar beklemektedirler.

Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında, tıpkı Türkoloji alanında elektronik kaynak sunmada oldukça başarılı olan ÇÜTAM (Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi) gibi bir bilgi merkezi oluşturmak, kuşkusuz ki birkaç kişinin bireysel çabasıyla gerçekleşecek bir proje değildir. Bunun için Türkçe gönüllülerinin ve Türkçenin eğitimi öğretimi alanında çalışma yapan akademisyenlerin desteğine ihtiyaç duyulmaktadır. Ağeli (web sitesi) üzerinde paylaşılacak makalelerin, tezlerin, kitapların vb. nitelikli bilgi kaynaklarının büyük bir veri tabanı oluşturabilmesi için, Türkçenin eğitimi öğretimi alanında çalışan uzmanların yardımı ve duyarlı tutumlar sergilemeleri gerekmektedir.

Sonuç

Yaşamının her evresinde çevresiyle etkileşim hâlinde olan insan, sürekli bilgi edinme ve bilgi paylaşma süreci içindedir. Paylaşıldıkça önemi ve etki alanı artan birkaç maddi öge içerisinde, bilgi toplumu olarak niteledirilen toplumların en fazla önemsemesi gereken öge bilgidir. Dil eğitimiye, geleceğe daha sağlam adımlar atmak isteyen her toplumun önemsemesi gereken en önemli konuların başında gelmekte ve bu yönde devlet politikaları oluşturulmaktadır. Bu açıdan, Türkçenin eğitimi ve öğretimi konusunda çalışan kişilerin akademik ve meslekî açıdan yeterli olmadıklarını düşündükleri alanlarda yeterli bilgiyle ve becerilerle donanık olmalarında bilgi kaynaklarına erişebilme olanakları büyük bir önem taşımaktadır.

Turkish Studies

Bilgi teknolojilerine uygun ürün ve hizmet oluşturmak, bunları paylaşmak ve bunun için uygun bir altyapı hizmeti sunmak amacıyla Türkçenin eğitimi ve öğretimine yönelik bilgi kaynaklarına erişimi sağlayacak donanımlı bir e-kütüphane ortamının oluşturulmasıyla Türkçenin eğitimi ve öğretimi ile ilgili bilgi kaynaklarına erişim sorunu büyük ölçüde azalacak, bu alanda araştırma yapan akademisyenlerin, öğretmenlerin, Türkçe öğretmeni adaylarının, öğrencilerin bilgi altyapılarına katkı sağlanacak ve ilgili kişilerle bilgi, düşünce paylaşımı sağlanmış olacaktır.

KAYNAKÇA

- ALKAN Cevat (1984). Eğitim Teknolojisi. Ankara: Aşama Matbaacılık.
- ÇÜTAM (2009). *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi*. <http://turkoloji.cu.edu.tr/> Erişim Tarihi: 30.06.2009
- EGELİ Birgül (1995). Elektronik Bilgi Sistemleri, *Türk Kütüphaneciliği*, 9 (3): 294-301.
- NAİR Güney (1997). Değişim, 21. Yüzyıl ve Homo Technologicus. *Bilişim Kültürü Dergisi*. Sayı: 67.
- ÖNAL İnci (2008). Türkiye’de Gazetecilerin Bilgi Gereksinimlerinin ve Arama Davranışlarının Değerlendirilmesi, *Bilgi Dünyası*, 9(2): 286-314.
- TOFFLER Alvin (1992). *Yeni Güçler Yeni Şoklar*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- TONTA Yaşar (1995). *İnternet, Elektronik Kütüphaneler ve Bilgi Erişim*. yunus.hacettepe.edu.tr/~tonta/yayinlar/inetekutbe.pdf Erişim Tarihi: 28.06.2009
- TONTA Yaşar (1999). *Bilgi Ekolojisi ve İnternet*. 20 Mayıs 1999. DTP-Ankara www.internethaftasi.org.tr/hafta99/tonta-dpt99.ppt Erişim Tarihi: 28.06.2009
- TONTA Yaşar (2002). Bilgi Erişim Sorunları ve İnternet. *İçinde* Ali Can, M. Tayfun Gülle, Oya Gürdal ve Erol Yılmaz (Editörler). *Kütüphanecilikte Yeni Gelişmeler, Kavramlar, Olgular... 37. Kütüphane Haftası Bildirileri (26 Mart - 01 Nisan 2001)*. Sayfa: 52-62, Ankara: TKD Yayınları.
- TÜBİTAK (2009). *Sosyal Bilimler Veri Tabanına Giren Dergi Listesi*. http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvvt/sbvt/uvvt_journal_index.php?the_db=4 Erişim Tarihi: 07.09.2011